

LEADVILLE, COLO.

Siitä onkin kulunut jo pitkään aikaa, kun on nähty Toverittaren paltoilla kirjoitukaisia tältä paikkakunnalta. En tiedä missä se aika menee, vaan niin se mennä huristaa ettei perässä pysy.

No niin, osastomme toiminta täällä nykyä on perin hiljaista, kokouksia on pidetty joka toinen sunnuntai ja pikku iltamia aina silloin tällöin. Elokuun 6 päivänä oli osastollamme vapaa ohjelma-iltama, ohjelmaa oli kerätty tavallisesti. Muun muassa esitettiin pieni näytös-kappale "Punaisten jahti" y. m. Yleisöä oli haalille saapunut vähän, ei olisi liikaa, vaikka kaikki suomalaiset mitä täällä nykyään onkin, tulisivat haalille aina silloin kun siellä iltamiakin tapaa olla, ja sinne jonkinmoista ohjelmaa saadaan hommatuksi, sillä voimien puutteessa iltamia ei täällä tule olemaan kovin tiheään.

Työolot täällä ovat sängen lamaan-tuneet. Kaivannot ovat enimmältä osaltaan seisauksissa olleet jo pitemmän aikaa, ainoastaan joitakin pikku lisäreita on, jotka koettavat tehdä toimeentulonsa munkkimalla maan alaisissa komeroissa.

Kannon otto ja kalastus ne täällä ovat nykyään olleet muun työn tilalla tärkeimpiä tehtäviä, vaan eihän sitäkään kaikki soisi toisilleen, että tällaisena työttömänä aikana saisi edes tuoretta kalaa särpimekseen. Niin, nähkääs, meidän suomalaistenkin keskuudessa on vielä sellaisiakin henkilöitä, jotka koettavat kaikin tavoin saada sokaroiduksi virkakunnalle oman kansallisuutensa maineita. Jättäkää toki tuollaiset epäpeilliset työt tekemättä.

Iltat täällä ovat nykyään olleet kokolailla sateiset, vettä on satanut joka päivä jo viikko määriä.

Ja nyt lopetan tähän tällä kertaa, kun ei ole enään mitään muistissa. Siis ei muuta kuin parhain tervehdykseni kaikille Toverittaren lukijoille.

Kirjeenvaihtaja.

EUREKA, CALIF.

Lasten kesäkoulu onnistui kokolailla hyvin kaikesta vasta-agitatiosta huolimatta. Lapset näyttivät kurssien lopettajaisissa mitä he olivat oppineet. Suorittivat niin arvokasta ohjelmaa, että eivät monet aikaisesta sellaiseen pysty. Kurssien lopettajaisiin ei tullut paljon yleisöä, mutta siitä ei auta masentua, vaan on edelleenkin tehtävä kaikki mitä voidaan lasten kasvatustyössä. Oli siinä tavallaan syy, miksi juhlat epäonnistuivat. Samaan aikaan oli kaupungilla porvarien humpuuki telta, jota kaikin mokomin täytyi käydä katsomassa. Työläiset ovat vielä sellaisia ajattelemattomia raukkoja, että vaikka porvarien toimesta laitettaisiin minikälaiset kissannaukujaiset, niin sinne pitää välttämättä mennä, mutta ei niihin tilaisuuksiin, joita meikäläisten taholta toimeenpannaan. Kaikenlaiset säärinäyttelyt viehättävät tavattomasti ja niistä voidaan työmaallakin puhua pitkän viikkoa, mutta työläisten omista hommista ei vain hiiskuta. Sanotaanpa niinkin, että yhtenä iltana näkee humpuuki teltassa niin paljon, että ei A. kadon haalissa kymmenessä vuodessa. Jospa työlläistoverit tekisitte omaksi hyväksenne niin paljon agitationia, kun te teette porvarien puolesta, niin se olisi jotain.

Mitä toveri Brusilan puheeseen tulee, niin saanen sanoa, että kyllä

meillä hänestä on vielä kylliksi oppimista, vaikka ei hän olekaan niin lennokas puhuja kuin joku muu vanhempi veteraani. Niin että sen, mitä hän suorittaa luokkataistelu areenalla ei suinkaan ole kovin vähäksi katsottava. Hän on luokkataistelusta opista kokolailla selvillä.

Syysk. 4 p. on keskustelukokous jossa pohditaan Eurekan osuusliikkeen toiminnasta, kun meillä usealla suomalaisella on tämän liikkeen toiminta epäselvillä. Miljoona dollarin kysymys on sotkenut asiat epäselviksi. Meistä monikaan ei pysty seuraamaan toiskielisiä kokouksia kielen taitamattomuuden vuoksi. Siksi tässä kokouksessa tulee liikkeen päähoitaja tov. Elonen selostamaan näistä asioista. Siis tulkkaa kaikki kuulemaan, jotta ei tarvitse olla epätoivaisia asioista. Ei kapitalistit meidän leivästä huolehdi, vaan ottavat entisenkin pois, vaikka ei meillä entistäkään paljon ole.

Syyskuun 10 p:nä meillä on hauska vaudeville iltama, jota ei täällä Eurekassa useinkaan näe. On kuulemma tulossa näytös-kappalekin siihen tilaisuuteen.

Ähvä.

MONESSE, PA.

Minäkin pistän pienen kirjoituksen Toverittaren paltoille. En ole nähnyt pitkään aikaan kirjoitusta täältä. Huono aika on täälläkin ollut tänänykyä, varsinkin kaksi kuukautta. Nyt alkavat kuitenkin työt parantua, mutta palkat lasketaan aivan mitättömän pieniksi.

Koulu alkaa syyskuun 6 p:nä ja minä menen kouluun kuudenteen luokkaan.

Ehkäpä nyt lopetan ja kirjoitan enempi toisella kertaa.

Helmi Soraa.

QUINCY, MASS.

Jospa alkaisin vaikka niistä emäntien ja poikien 3 mi päiväisistä iltamista. Ne olivat 25, 26 ja 27 p:nä viime kuuta. Tuoihin nähden onnistuivat ne mainiosti, sillä jokaisena iltana oli avara salimme täynnä yleisöä. Ja ohjelmakin oli onnistunutta, lukuun ottamatta joitain vähempivoisia numeroita. Vaan sen sijaan riikaatutti ohjelmaa Martin Hendriksonin 2-iltaiset luennot.

Elämänsä työväenliikettä seuranneen tienraivaajan filosofisella varmuudella selostele hän asioita. Innostunein tanssari unhoittaa, että puheen loputtua on tanssia, vaan tarkkaavaisena kuuntelee tämän tinkimättömän luokkataistelijan suorasukaista asioiden selvittelyä.

Juhlien kolmantena iltana esitettiin näytelmä "Ennakkoluuloja vastaan". Jokainen myöntää että se oli mitä onnistunein näytös-iltama. Harjoitukset oli johtanut J. Roine ja esiintyi hän kappaleen pää-osassa. Erittäin huomasi, että liikkeet ja roolit olivat jokaiselle selvillä. Muuten on "Ennakkoluuloja vastaan" miellyttävä, viaton huvinäytelmä, joka kyllä sopii meikäläisillä näyttämöillä esitettäväksi. Ja toivottavaa olisi, että seuraavan toimintakauden aikana saisimme usein näin onnistuneita näytös-iltaja. Suotavaa olisi myös, että työväen näytelmiä, joita näyttämöillämme voi esittää otettaisiin huomioon, sillä niiden kautta samalla voimme tehdä periaatteellista agitaatioon. Ja mitä näyttämövoimiin osastossamme tulee, voisimmepä esittää vaikka "Erikki Puken", ja usia voimia kuuluu tulevan, tullaan huomaamaan noskujemme likaiset hommat, sillä kukapa luokkatais-

telijan nimeä kantava työläinen viihtyisi seurassa, jossa johtajat ilkeämieleisesti parjaavat ja pilkkaavat työväen valtaa ja vallankumousta. Tulkaa mukaamme jokainen vaan, siihen armeijaan joka kerran on tuhoava tämän nurinkurisen järjestelmän ja sijaan luova uutta, jossa muun muassa sana "työttömyys" on tuntematon, jonka tähden nykyäänkin niin moni työläinen tuskaaisi mielin ajattelee saapuvaa talvea.

Kehoitan jokaista S. S. Klubin nais-tilaamaan itselleen Toveritar, sillä muun periaatteellisen lukemisen ohella on siinä mitä valituinta romaani lukemista jos on hyvää tahtoa ei se hintakaan ole niin suuri joskin dollarit ovat kalliita nykyisen työttömyyden aikoina.

S. L.

CLEVELAND, OHIO.

Kesä on taas vaihtunut syksyyn, aivanpa liian pian. Suuret huvipaikat meren rannikoilla purkavat asukaitaan takaisin kaupunkiin talveksi, sillä koulut alkavat pian, joten lapset on tuotava kouluun. Onnelliset ihmiset ja onnelliset lapset kuin olette saaneet kesänne viettää meren rannikoilla, kaukana kaupungin tomusta ja hälinästä. Mutta onko tuo huvittelu ollut kaikkien saatavuttavissa. Eihän ainoastaan heidän jotka elävät toisten työn kustannuksella, heillä ainoastaan on ollut tilaisuus, mutta he, jotka kaiken tekevät ja kaiken tuottavat, he ovat olleet pakotettuja viettämään kesänsä pölyisessä kaupungissa ja heidän lapsensa ovat saaneet vilpoisen meren rannikon asemasta, leikkiä kaupungin kaduilla, jossa ovat joka hetki vaarassa tulla yli ajetuksi, ja moni lapsi Clevelandissakin on saanut leikkimä makaa hengellään.

Palvelustyöt ovat ihmeissään kuin ne "hyvät" rouvat on alkaneet kengäilemaan ja pudottamaan palkkoja alas oikein "Porvoon mitalla." Mikäli olen saanut tietooni, on rouvat huomanneet yhteenliittymisen tärkeyden enemmän kuin työt ja he osavatkain käyttää edukseen nykyistä pulakautta. Noin pari kolme vuotta takaperin olisi työlläkin ollut otollinen aika järjestäytymiseen ja nyt oisimme vähän voimakkaampia taistelemaan oikeukaiemme puolesta, mutta jos joku oli silloin hiukan kaukonäköisempi ja otti puheeksi järjestäytymisen tarpeellisuuden perhepalvelijoiden keskuudessa, niin hänen puheensa otettiin vastaan, jollei aivan ivalta, niin ainakin leikkillä, eikä katso tu tarpeelliseksi ryhtyä misiin puuhiin, sillä saatiinhan hyvää palkkaa, oli "hyvä" paikka ja "hyvä" rouva, ja jollei kaikilla ollut kaikkia yllämainittuja "hyvyyksiä" niin hakekoon niitä itselleen, näin siitä järkeiltiin. Mutta nyt kuulostaa, että tyttöjen mielen on muuttunut, "hyvien" paikkojen suhteen, eikä enää puheissa olekaan samaa ylimielistä sävyä. Perhepalvelijoita yleensä pidetään hitaimpina (ja ehkä ovatkin) tulemaan mukaan luokkataistelujärjestöihin, mutta näyttää siltä, että yhä useampi heistäkin alkaa aukoa silmiään.

Italialaisilla oli hiljattain jokin kirkollinen juhla, jolloin he ampuivat ilmaan useampia tuhansia dollareita. Kuinka paljon parempaan tarpeeseen ja tarkoitukseen olisi voinut tuonkin summan käyttää kun olisi jakanut niiden kerjäläisten kesken, jotka näkisin vatsoin kulkevat ovelta ovelle, kuin käyttäen turhanpäiväiseen ilotulituksiin. Paljon on vielä työtä

socialistisen valistustyön tekijöillä tässäkin suhteessa. On aivan kuin tehtäisi nälkäisten työläisten kustannuksella ironista ivaa, ensin kerätään heiltä viimeiset sentit ja sitten ne poltetaan muutamassa minuutissa muka kirkonmenoja täyttääkseen.

Yhteistoiminta on mennyt kesän kuumuudesta huolimatta hyvästi eteenpäin. Kuten viime kirjessä mainitsin, on s. s. osaston ja I. W. W. branchin haalitoiminta yhdistetty. Useita onnistuneita huvitilaisuuksia on jo yhteisesti toimittu, huolimatta siitä, vaikka haalitoiminnassa onkin vallinnut tavanmukainen "kesäloma." Nyt varsinaisen toimintakauden aletuuta jatkuaan sama innostus ja yhteisymmärrys, sillä solidarisuus työläisten kesken on voimaa!

Ompeluseura lopetti kesäloman E. lokuun 25 p:nä kokoontuivat joukko ompeluseuran naisia toveritar Pyötsien kotona, jossa päätettiin lopettaa kesäloma, sekä pistää neulat lentämään. Vaikka kesäaika ei olekaan pidetty kokouksia, ei silti ole oltu toimeettomana. Töitä on tehty kotona, ja onkin useita arvokkaita töitä valmiina. Muistakaapa tulla ompeluseuran kokouksiin runsaslukuksina joukkoina suunnittelemaan myyjäisistä, sekä ottamaan vielä joku työ tehtäväksenne, että saadaan myyjäisistä suurenmoiset. Näin autamme pyynnöitämme aineellisesti, sillä agitatoritöitä vaatii myöskin aineellista apua.

Tappoi lapsensa enemmän kuin näki hänen kärsivän nälkää. Mrs. Mary Stoltis kuristi vuoden vanhan lapsensa, muutama päivä sitten. Vangittaessa selitti Mrs. S. poliisille, että hän ei voinut nähdä lapsensa kärsivän nälkää ja siksi hän sen tappoi. Mrs. Stoltis on ollut työttömänä pitemmän aikaa ja nyt useamman viikon työn etsinnässä toisilla paikkakunnilla. Mrs. Stoltis asetettiin syytteen murhasta. Sehän se on kapitalistisen yhteiskunnan tapa, rangaista seurauksista, mutta syyt jätetään tutkimatta. Perheessä on vielä kaksi lasta, jotka äiti vangittaessa itkivät leipää.

Alde.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseuran kokoukset joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjoissa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. OSASTON Ompeluseuran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmas torstai osaston talolla klo 8. Osote 719 Montana Ave.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j. p. p. Kahvia kokouksen loputtua.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5 LÄÄKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja neljän tautia sellä tetyttä. Kun myöskin täydellinen luotto suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokuin voi tse valita sopivan lääkkeen taudille; samantyyppisiä lääkkeitä on saatavana, vaan tosin-maalaisia valmistettuja, jotta Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatto vapautta ja pitää sen olla jokuksessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvittote, varokaa hembuuk-lääkkeitä ja lumbanki-tototeita.

—Ligella Apteekki on auringin—
—Suom. Apteekkiliihe Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.